

Це версія файлу

https://drozdivkaschool.at.ua/teachers/gerasimenco/history_room/konkursu/selo_moe_u_ridnim_kraji-11.doc у форматі HTML. Google автоматично генерує гіпертекстові версії документів, знайдених в Інтернеті.

Порада. Щоб швидко знайти пошуковий термін на цій сторінці, натисніть **Ctrl+F** або **⌘-F** (Mac) і скористайтеся панеллю пошуку.

*Всеукраїнська історико-географічна експедиція
учнівської молоді "Історія міст і сіл України"*

Нарис - опис села

***"Село моє у ріднім краї,
моя душа, моя Дроздівка..."***

Робота експедиційного загону

**юних краєзнавців Дроздівської ЗОШ І-ІІІ ст.
Куликівського району Чернігівської області
Керівник: Герасименко С.П.
с. Дроздівка 2011 р.**

Список учнів

експедиційного загону юних краєзнавців

Дроздівської ЗОШ І-ІІІ ступенів

- 1.Близнюк Максим – учень 7 класу, 13 років
2. Глушак Тетяна – учениця 7 класу, 12 років
3. Кравченко Тетяна – учениця 7 класу, 12 років
4. Чала Юлія – учениця 7 класу, 12 років
5. Кузьменко Анастасія – учениця 9 класу, 14 років
6. Сакир Світлана– учениця 9 класу, 14 років
- 7.Кононенко Ярослав – учень 11 класу, 16 років
- 8.Малетич Василь – учень 11 класу, 17 років

Керівник: Герасименко Світлана Петрівна –

учитель історії Дроздівської ЗОШ І-ІІІ ст.

вул. Довгого, 40

Куликівський р-н.

Чернігівська обл.. 16331

Тел.. дом. 04643 2-86-15.

моб. 0678842478

Анкета

Село Дроздівка.

Розташоване на півдні Куликівського району.

Відстань від районного центру – 10 км.

Адмінпідпорядкування – Дроздівська сільська рада.

Це існуючий населений пункт.

У селі налічується 648 дворів. Територія сільської ради – 7385,2 га., в т.ч. земель державної власності – 2565,72 га, земель приватної власності – 4819,48 га, земель запасу – 1152,4 га, земель резерву – 127,1 га.

У селі проживає 978 осіб, в т.ч. чоловіків – 541, жінок – 437, дітей дошкільного віку – 26, шкільного – 94..

І. В С Т У П

1. ПЕРША ІСТОРИЧНА ЗГАДКА ПРО СЕЛО

(перша чверть XVI ст.)

Село моє у ріднім краї. Люблю ставків весняну повінь,

Моя душа, моя Дроздівка, І як серпанок огорта,

У світі кращого немає - Твоє ім'я шепчу, як сповідь –

Тут моя школа і домівка. Споконвіків земля свята.

Село виникло в першій чверті XVI ст. в урочищі Селещина¹, залишки поселення й архівні документи підтверджують, що воно кілька разів руйнувалось польськими магнатами. Шукаючи спасіння від польських загарбників, селяни й козаки разом із сотником Дроздом поселилися на невеличкій річці Близниці, що впадала в р. Десну. Це була багата, лісиста місцевість. Тепер ліси відступили далеко на південь, і сліди річкової заплави, боліт ледве розпізнаються. У даний час від річки залишилось лише озеро в центрі села (див. додаток 1).

Згідно загального опису Малоросії 1760 року фельдмаршала Рум'янцева: «Село Дроздівка знаходилось при р. Близниці. У селі була церква і 116 козачих дворів. Це складало маєток – володіння дівицького сотника Івана Селецького»².

¹ Назва урочища і розкопки підтверджують існування поселення в цих місцях.

² А. Лазаревський «Обозрение Румянцевской Малороссии. 1867 год».

2. ПЕРШІ ПОСЕЛЕНЦІ СЕЛА. ЇХ СОЦІАЛЬНИЙ СКЛАД

У селі Дроздівці основний склад населення становили козаки і кріпаки, було декілька дворів дворян. В основному переважали козаки, тому що в селі не було жодного поміщика, до якого можна було б приписати, закріпити окремі двори селян.

Дані «Переписних книг 1666 року» по Дроздівці Салтиково-Дівицької сотні

Сюди записувались лише селяни-господарі дворів та їх тягло (орна худоба). Селян називали по зменшувальних іменах, як холопів, із прізвиськами, посиленнями на батьків. Козаки і представники духовенства, що мали податковий мінімум, тобто не платили податків, у рукописах-фоліантах не фіксувались.

«Села Дроздовки селяни:

Війт Демко оре волом

Петрушка Семеринка оре волом

Івашко Точеного оре двома волами та конем

Кирик Рєзник оре волом

Селянин Прошка оре двома волами

Силка селянин оре волом та конем

Єфремка селянин оре волом та конем

Івашко Кравченко оре волом

Івашко Паценко оре волом та конем

Остапко, Яцишин зять оре волом

Дацько Паценко оре волом

Селянин Симошка оре волом

Мишка Привод оре двома волами

Тараска Носар оре двома волами

Селянин Кабан оре волом

Федька Народін оре волом

Грицько Пономаря оре волом та конем

Федоска оре конем

Сергушко Алексєєв оре волом

Івашко Наумов оре волом

Андрюшка Скребун оре двома волами та конем

Антошка Лаврент'єв оре волом

Наумко Куп оре двома волами та конем

Сенька М'ясник оре волом

Романко Буєнко оре волом

Миско Маленького оре волом

Івашко Гриценко оре двома волами»¹

(Всього селян – 27 дворів)

У 1775 році відбулася ліквідація Запорозької Січі², і згідно царського указу до реєстру попали, в основному, тільки колишні запорожці, яких називали козаками. Кожен з них повинен був мати власного коня, зброю і відповідну зброю як для себе, так і для кожного дорослого сина. І таких вільних козаків було багато на Чернігівщині, і особливо – у Дроздівці, на лісостепових просторах. Після загального реєстру, козаки стали жити осіло по селах на своїх невеликих земельних наділах. Вони поступово зробилися селянами-господарями, втративши колишні козацькі права, але залишивши відповідні традиції і назви за майновим станом. У січні 1796 року було 605 чоловік, казенних селян – 3 чоловіки, поміщицьких – 240 чоловік³. Кріпацькі порядки надовго залишилися в пам'яті людей. Старі люди розповідали, що за часів кріпацтва до вдови -кріпачки, яка жила на Шумалівці, кожного дня приїжджав вїт гнати сина на панщину. Довідавшись, що той знову кудись зник, вїт до втоми сік бідну жінку і їхав геть. Одного разу мати погукала сина і сказала йому: «Що ж робить? Іди на двір, я вже вся м'ясом взялася, не врятую я тебе собою». Тяжкої долі зазнавали й інші жінки. Жалюгідна пані Селецька щосуботи давала жінкам стільки пряді на тиждень, що ті щосили працювали як вдень, так і вночі, при соснових моргунцях. Перевіряла виконання роботи сама пані і жорстоко карала кріпачок, коли якість їх пряді не відповідала встановленим нормам. Треба було напружити так, щоб 10 пасом по 30 ниток пані протягла через кільце.

¹Чернігівський обласний державний архів ф. 144 оп.2 справа 341, аркуш 29-31.

²Чернігівський обласний державний архів ф. 144 оп.1 справа 296, аркуш 26-27.

³Ніжинський державний архів., А.Русов «Ст. економ. описан. Малороссии» изд. 1880, л. 34-35.

3. ЯК ЗДІЙСНЮВАЛАСЬ ЗАБУДОВА СЕЛА

З часу закріпачення населення України вся східна частина нинішніх земель села Дроздівки належали поміщику Михайлу Селецькому, який володів землями не лише навколо села. І до цього часу лісовий масив між селами Дроздівка, Жуківка і Вересоч жителі села називають «Селещина». За відомостями обласного архіву поміщик Селецький володів 849 десятинами землі та 74 реєстровими душами¹. На початку 60-х років XIX ст., крім Селецьких, земельні володіння мали й інші поміщики. Найбільші належали спадкоємцям священика Якова Прокоповича – 252 десятини.

Більшість кріпаків жило в сусідньому селі Хибалівка. На дроздівських землях Селецький побудував примітивний скляний завод. Завод був кустарно-примітивного значення, на якому працювали поміщицькі селяни-кріпаки.

Село Дроздівка весь час розбудовувалось, зростало його населення, особливо після реформи 1861 року. Якщо в 1869-1870рр. в селі було лише 275 дворів, то на початку XX ст. число господарств зросло до 650, в тому числі: господарства заможних селян – 68, служителів культури – 2, середняцьких – 111, бідняцьких – 399³.

У пореформений період у 1876-1877рр. у селі Дроздівці вже було: 1 цегельний завод, 2 кузні, 7олійниць, 58 вітряків. У Богомаза Ф. Д. було аж 4 кузні, 3 пшонодерки, ручна вовнодерка, кілька соломорізок, 3 молотарки⁴.

¹Чернігівський обласний державний архів ф. 144 оп.1 справа 296, аркуш 26-27.

²Ніжинський державний архів., А.Русов «Ст. економ, описан. Малороссии» изд. 1880, л. 34-35.

³Із спогадів пенсіонера І.П. Прокоповича, який був у 20-х роках головою сільської ради.

⁴Чернігів, обл. держ. архів, ф. 942, оп.І .Д- 4079, арк.18

II. СУЧАСНИЙ СТАН ДРОЗДІВКИ

1. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

У 2001 році, на базі колгоспу ім. Леніна, було утворено СВК «Дроздівський». До його складу з майновими і земельними паями увійшли всі члени колишнього ксп. У 2007 році в господарстві вироблено і реалізовано продукції на 1 млн. 333 тис. грн., в тому числі 461 тону молока, намолочено 857 тонн зерна. Проведено розпаювання землі, селяни отримали Державні

акти на землю. Було придбано новий трактор, косарку. І все це завдяки Ніні Володимирівні Клочок, жінці-керівнику, яка очолила господарство у кризові часи (заборгованість становила 56 тисяч гривень, і це тільки по заробітній платі), згодом вивела його в число передових. З'явилась віра в майбутнє, але у березні 2007 році Н.В.Клочок було призначено начальником сільгоспуправління Куликівської райдержадміністрації.

У листопаді 2008 року почало діяти ПП «Куликівські аграрні інвестиції». Підприємство взяло в оренду 402 га землі на 10 років. Але згодом воно почало згортати свою діяльність. Прикро, що всі працівники звільнились і поповнили лави безробітних району.

Не дивлячись на кризу, дроздівці продовжували газифікацію села. Так, у жовтні 1999 року, було створено перші кооперативи по газифікації вулиці Довгого «Надія», який очолила тодішній депутат районної ради Світлана Петрівна Герасименко та вулиці Грушевського «Вогник» під керівництвом Валентини Михайлівни Ващенко. У серпні 2000 року голубий вогник завітав до осель мешканців цих вулиць. Протягом 2001-2005 років, шляхом створення кооперативів, було завершено газифікацію села.

2. КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК

2.1. Освіта

Станом на 2010-2011 н. р. у Дроздівській ЗОШ І-ІІІ ст.(див. додаток 2) навчається 66 учнів, працює 18 вчителів. Шестеро з них мають вищу кваліфікаційну категорію. Двоє – учитель-методист. З 1983 року директором школи працює Лівенко Людмила Миколаївна. У 2006 році їй присвоєно звання «Заслужений працівник освіти України».

У школі працюють гуртки, факультативи, спортивні секції. З 2004 року при ній діє філіал Куликівської музичної школи. 1 вересня 2005 року за сприяння уродженця села народного депутата України Віталія Терентійовича Коржа та завдяки спонсорській підтримці фірми ЦМС (генеральний директор — Ерік Франке) в школі відкрився комп'ютерний клас.

14 грудня 2005 року школу було газифіковано за сприяння народного депутата України В.Т.Коржа та депутата облради В.Л.Лазаря (обидва – уродженці села).

Дроздівська ЗОШ І-ІІІ ст. по праву може пишатися своїми учнями:

– 2004 рік – Людмила Желізна (учениця 11 класу) стала переможцем Всеукраїнського літературного конкурсу ім. П.Яцика;

– 2007 рік – Людмила Корж (учениця 10 класу) стала переможцем ІV етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства;

– 2009 рік – Василь Малетич (учень 9 класу) став переможцем першого відбіркового туру VI Всеукраїнського благодійного фестивалю дитячої та юнацької творчості «Звичайне диво» в номінації «Живопис» та переможцем обласного конкурсу «Чорнобиль – наша пам'ять».

12 січня 2010 року за сприяння народного депутата України Віталія Терентійовича Коржа школу підключено до Всесвітньої мережі Інтернет.

У жовтні 2010 року почала діяти філія Куликівської дитячої спортивної школи.

2.2. Третє народження «Золотого ключика»

У липні 2002 року втретє відновив свою діяльність дитсадок «Золотий ключик»

(див. додаток 3). Це стало можливим завдяки наполегливості депутата сільської ради Світлани Петрівни Герасименко, при підтримці районної влади та жителів села. Зробили косметичний ремонт, набрали працівників і ... до роботи. Завідуючою було призначено Тамару Іванівну Губар. У листопаді 2007 року дошкільний заклад очолила – Ольга Іванівна Кононенко. Нині «Золотий ключик» відвідує 15 дітей, у штаті – 5 працівників. Функціонує одна змішана група. Дитсадок знаходиться на балансі сільської ради. Проблемою номер один залишається газифікація приміщення.

2.3. Медичне обслуговування та піклування про самотню старість

Медичні послуги жителям села надають працівники ФАП (фельдшер і три медсестри). ФАП діє з 2002 року і очолює його Олександр Дмитрович Неїжсал. Крім нього у ФАПі працюють Тетяна Анатоліївна Кононенко, Людмила Степанівна Боженок, Тамара Петрівна Безбородько та Олена Йосипівна Лазар. Працівниками цього закладу надається перша невідкладна допомога хворим односельцям.

Стаціонарне відділення територіального центру соціальної допомоги самотнім престарілим (будинки-інтернат) відкрито в 1998 році (див. додаток 4). Він розрахований на 25 чоловік. Приміщення інтернату побудовано більше ста років братами-меценатами Прокоповичами. Згодом його було реставровано. Директором центру, з дня його відкриття і до сьогодні, працює Ніна Михайлівна Шемендюк.

2.4. Дроздівці пишаються своїм храмом

В кінці 80-х років XIX ст. відроджувалось духовне життя в Україні. Постали з руїн храми. Сільському храмові святого Великомученика Георгія Побідоносця поталанило. В ньому вціліли стіни, перекеало «смутні часи» саме храмове приміщення і влітку 1989 року його діяльність було відновлено (див. додаток 5). Священиком став отець Іоан (в миру – Іван Іванович Загорянський). А 28 серпня 1990 року вечірню службу вже відправив отець Іоан (в миру – Іван Іванович Цап), і дотепер він – священик храму. Він став справжнім господарем храму, привівши його у привабливий вигляд, огоротив та газифікував приміщення. При підтримці жителів села звів над храмом купол.

14 листопада 2003 року на могилі земляків-меценатів братів Прокоповичів дроздівці запалили свічки у відродженій капличці (див. додаток 15).

Велику роботу по оздобленню храму (див. додаток 6) провів художник-іконописець Олексій Михайлович Малетич, який приїхав у Дроздівку з романтичної Галичини.

2.5. Розвиток спорту на селі

Що є найціннішим для людини? Ну, звичайно ж, здоров'я. Це той скарб, який не можна ні купити, ні виміняти. Зараз дуже актуально стоїть питання про здоров'я нації. Адже існує багато

чинників, які негативно впливають на людину. Це екологія та харчування, вживання спиртних напоїв, наркотики, куріння та багато іншого.

Одним із позитивних факторів, що допомагає встояти перед цими «спокусами», є спорт. Здоровий спосіб життя є запорукою формування здорової української нації. Саме тому у Дрозівці у квітні 2008 року (після 25-річного затишшя) при активному сприянні головного інженера СВК «Дрозівський» Євгенія Сергійовича Неїжсала, сім'ї Герасименків, при підтримці голови СВК «Дрозівський» Володимира Миколайовича Бойка і завдяки наполегливості та заповзятості Віктора Герасименка (студента II курсу ЧДПУ факультету фізвиховання) була організована футбольна команда «Нова» (див. додаток 7).

У 2009 році, за фінансової підтримки ПП «Куликівські аграрні інвестиції», для команди було придбано 15 комплектів футбольної форми і в цьому ж році, за сприяння Є.С.Неїжсала, введено в дію футбольне поле.

Успіх не забарився, і вже у 2009 році команда виборола Кубок ім. Вікторова. Дрозівська команда з перших днів існування бере участь у районному чемпіонаті, де за 2009 рік «Нова» посіла VI місце серед 12 команд, що брали участь у Чемпіонаті.

III. ЗНАЧНІ ДЛЯ ДРОЗДІВКИ ІСТОРИЧНІ ПОДІЇ

1. Культурний розвиток села

(друга половина XIX – початок XX ст.)

Початок другої половини XIX ст. Як ніколи раніше, починає розвиватись культура. Виникає необхідність у широкій освіті населення, починають створюватись однокласні народні училища, тобто початкові школи, які стали праматір'ю наших сучасних шкіл. Розвивалась не лише освіта, а й культура взагалі: медицина, народні ремесла. Так, у 1886 році в селі відкрилась лікарня¹, але ще до її відкриття, як свідчать архівні матеріали, у Дрозівці працював фельдшер і робив щеплення всього населення проти інфекційних хвороб.

Процес розвитку загальної культури селян у нашому селі почався раніше, ніж в інших селах району. Очевидно тому, що у нас була волость, куди входили села Орлівка, Смолянка, Переходівка, Стодоли. Волость містилась у тій будівлі, яка знаходилась поруч зі старою сільською радою. А вже згодом та будівля стала служити ще одним, пристосованим під школу, приміщенням.

Не встановлено точно, коли саме таке однокласне народне училище відкрилось у нас, але очевидно, що це було десь в кінці 40-х – на початку 50-х років минулого століття. Передбачення ґрунтуються на тих фактах, що перша початкова школа на

¹Ніжинський державний архів, фонд 342, опис 1, стор.61.

території сучасної Куликівщини була відкрита в 1845 році у селі Виблі, бо воно було центром Виблівської сотні Чернігівського полку. А вже з 1869 року Дроздівське народне училище стало двокласним бо в Ніжинському архіві зберігся такий запис: «4 октября 1869 года в Дроздоеское приходское училище получено: грифелей — 40, карандашей — 2, разрезной бумаги — 12 экземпляров, книг «Родное слово» год 1—20 экземпляров год 2 — 20экземпляров, хрестоматий — 15»¹.

Отже, було два класи, в яких навчалось близько 40 учнів. Зберігся також документ, який свідчить, що у 1797 році в Дроздівці була побудована Парасковіївська церква² і те однокласне народне училище відкрилось, безперечно, при ній.

Заняття починались по закінченню польових робіт, але не кожного року в одне і те саме число. Бо вже в 1871 році, як свідчать документи, навчальний рік розпочався 18 жовтня. Закінчувалось навчання теж не завжди однаково. Але тоді, коли уже розпочинались весняно-польові роботи.

Учнями були, переважно, хлопчики. Дівчатка ж допомагали батькам по господарству. Найчастіше – прями, готуючись стати майбутніми господинями. І тому, по статистичній звітності, їх було всього 3-5 із загальної кількості учнів. Зберегли архіви і прізвища перших вчителів: Конопля Макарій, Михайло Балабан, Михайло Семенович Гаврилов, Калашников. Закономчителем тоді був священник Іван Котлярів.

Спочатку, початкова школа утримувалась за рахунок Дроздівської громади, але згодом стала підпорядковуватись Чернігівському губернському земству, створеному у 1867 році, секретарем якого був наш земляк Василь Євстафійович Прокопович.

Проведено велику пошукову роботу щодо братів Прокоповичів. Адже, як свідчать документи, саме вони стояли біля витоків розвитку культури в нашому селі. Дроздівські старожили кажуть, що їх було троє. Але їх було четверо. Знайдено документи, які це підтверджують. Ось їх імена: Степан, Леонтій, Дем'ян і Василь Прокоповичі. Вони були дворянського стану. Хтось із них був одружений, а всі інші – одинаки. Вони мали багато земель та угідь в околицях Дроздівки і люди називали їх панами. Василь був секретарем Чернігівського земляцтва, Дем'ян був підполковником,

¹Ніжинський державний архів, фонд 342, опис 1, стор.61.

²Ніжинський державний архів, фонд 343, опис 1,од. збер. 997, стор.27.

служив у Ніжині, але мав у селі свій будинок, котрий помираючи, подарував під лікарню (**див. додаток 4**). Не досліджено точно, хто із Прокоповичів, Степан чи Леонтій, теж мав у селі свій будинок, який велів після його смерті переобладнати під пошту.

У селі була церковна школа для дівчаток, вона знаходилась у тому приміщенні, де згодом розмістилась аптека.

Поступово до освіти залучалось все більше і більше дітей, і пристосоване церковне приміщення не могло всіх вмістити. Дроздівські козаки у 1875 році починають збирати на будівництво нової школи. Дізнавшись про це, Василь Прокопович у 1878 році дарує школі 10.000 рублів¹. На ті часи це була дуже велика сума (пара волів тоді коштувала 2,5 рублі). Багато матеріалів залишилось не використаними від будівництва церкви, тому було вирішено віддати їх на будівництво школи.

А будували наші предки – на віки. Товщина стіни – 90 см. Подвійна стеля, фігурна кладка, чудовий інтер'єр. Недаремно ж «Красна школа» зігрівала душу і тіло кожного дроздівського учня (див. додаток 11).

Будівництво затягнулось на роки. Офіційно школа відкрилась у 1898 році. Ще й після війни, по обидва боки вхідних дверей можна було прочитати відкарбований надпис – 1898 рік. Це було подією не лише для Дроздівки, а й для всіх сусідніх сіл. Сюди ходили діти з Переходівки, Смолянки, Стодол, Вересочі, Жуківки. Жуківські діти ходили щодня пішки чи їх підвозив на підводі хтось із батьків. Діти з інших сіл жили по квартирах. Батьки платили квартплату – 3 крб./міс. Учнівська форма була обов'язковою. У дівчаток – вовняне плаття з білим фартушком, у хлопців – жакет із полусукна, а пальто – обов'язково чорне. Згадують, що вчителі були дуже людяні і всіляко заохочували дітей до знань. В одній сім'ї було четверо, надто кмітливих, хлопчаків. Але батьки не віддавали їх до школи, бо невзможі були купити їм учнівську форму. Двом із них вчителі дозволили ходити без форми. А коли, один раз у квартал, приїжджала комісія з Чернігова – ховали тих дітей в учительську, щоб перевіряючи їх не бачили. Прізвище першого директора стерлося в пам'яті, відомо тільки, що він був поляком по національності.

¹ Чернігів, обл. держ. архів, ф. 145, справа 130

Дроздівці були вдячні Василю Прокоповичу за цей дарунок і щедро поминали його. У соборну суботу служили панахиду, варили казан рисової каші, і роздавали її у школі всім учням як поминальний дар. А згодом, порушили клопотання перед вищестоящими інстанціями про присвоєння школі його ім'я. Міністерство народної освіти своїм наказом № 743 від 16 квітня 1903 року задовольнило їхнє прохання, присвоївши школі ім'я Василя Євстафійовича Прокоповича. (Цього наказу ніхто не відміняв і Міністерство освіти України повинно повернути школі його ім'я. Дирекція школи розпочала клопотання. Але це питання все ще не вирішено). Нинішні меценати – брати Лазарі, на 100-літній ювілей школи (1998 рік) прикріпили на її стіну іменну табличку (див. додаток 12).

Точно не доведено, але очевидно, що саме Василь Прокопович, після своєї смерті у 1881 році, всі свої заощадження заповів для дроздівської громади (див. додатки 8,16,17). А розпорядитися ними захотів так: «Як одружується чи виходить заміж хтось із бідноти — видавати в день весілля по 100 рублів». Старі люди пригадали декого з тих, хто одержував ці гроші: «Одружувались Кислий Степан Семенович і сирота Кулініч Клавдія Сергіївна, то їм видали по 100 крб. кожному». Одержували ці гроші і Голод Параска Петрівна, Батицька Катерина Саківна, Близнюк Марія Миронівна та інші. Видавали зі спадщини Прокоповича підтримку

багатодітним та малозабезпеченим сім'ям. Серед таких старі люди згадують Соболя Ульяну Євгенівну – матір багатодітної родини.

Але цим благочинство Прокоповичів не закінчується. Вони дбають про матеріальний і культурний розквіт Дроздівки, про розвиток ремесел. У 1889 році на кошти Дем'яна Прокоповича відкрита ковальсько-слюсарна майстерня, її називали «школа на болоті». Курс навчання був три роки, учнів – 25 чоловік. Приймали тільки після закінчення початкової школи. Плата за навчання та навчальні посібники не бралася.

У цій майстерні навчалися діти і з інших губерній. Очевидно, ця школа мала досить непогані успіхи, бо в архіві знайшовся дуже цікавий документ «Як користуватись Дроздівським кочкорізом» (див. додаток 9). У 1912 році на с/г виставці у Ніжині її учні одержали Похвальний лист за плуг та кочкоріз У 1910 році ковальсько – слюсарну майстерню перетворено у ремісниче училище. Завідував майстернею, а потім викладав в училищі І.Д.Горбенко.

Дітей у школі щороку більшає. Дроздівка тягнеться до знань. У 1902 році у школі вже було 146 учнів (128 хлопчиків і 18 дівчаток). Всі учні із сільського стану. Вчителем був Цурковський. І постає питання про будівництво ще одного шкільного приміщення. 1 березня 1910 року козаки дроздівської громади Пилипенко Петро Степанович, Іваненко Михайло Дмитрович, Савченко Антон Потапович поїхали заключати новий договір на будівництво земського училища (див. додаток 13) (та школа, яка стояла на місці сучасного будинку культури (див. додаток 14). Вартість будівництва – 16 200 крб. Певну суму збрала дроздівська громада, частину виділило Ніжинське земляцтво, а на невивставаючу суму взяли позику з виплатою на 20 років (див. додаток 10).

Знайшли у Ніжинському архіві цікавий документ: «Дроздівка. 1912 рік. Дати дозвіл на тимчасове проживання у селі євреям Бруку та його прикажчику Гіндину, які будуватимуть будівлю трьох комплектного училища».

У 1915 році ця школа ввійшла в дію. Це була чудова цегляна двоповерхова будівля. Мала 4 класи, 3 комплекти. На першому поверсі вчилися діти, а на другому - жили вчителі. До 1933 року там жили і працювали вчителі: Крисько Архип Тихонович, Лазар Костянтин Тарасович, Кузьменко Віра Іванівна.

Щоб якось розрізнити дві школи, учні називали Красну школу – міською, а цю –земською. Від початку Красна школа офіційно називалась «Двохкласне Міністерське училище», але вже у 1913 році воно було перебудовано у чотирьохкласне міське училище і одержало офіційний статус – Вище початкове Дроздівське училище, яке увійшло в усі енциклопедичні довідники. У 1915 році тут було тут 4 класи, 3 комплекти, в яких навчалось 97 хлопців і 19 дівчат. Було 4 вчителі (3 – світських і 1 –законовчитель). Ось їх імена: Стопаковський Микола Дем'янович, Дяківський Сергій

Васильович, Котляров Ананій Іванович (це син священика) і законовчитель –Павловський Євстафій Юхимович. Іван Котляров довгий час, майже від початку діяльності церковно-приходської школи і до своєї глибокої старості, був священиком і вчив дітей Закону Божому. Він жив у будинку, де зараз автобусна зупинка, а і Павловський (його заступник) – у будинку, де зараз знаходиться ветеринарія.

Відразу, після революції 1917 року, Красна школа стала називатись першою Дроздівською семикласною школою. У перших трьох класах викладання велось на українській мові, у старших чотирьох – на російській. Учнів було десь 160-170, і вчителів – 8 (4 з них – жінки). А земська стала називатись другою Дроздівською і чотирьохрічною трудовою школою. Учителів – 3, учнів – 126 (хлопчиків – 96, дівчаток – 30).

Так, як до революції освіта не була обов'язковою – в країні було багато неписьменних та малограмотних, почали організовувати лікнепи: сиділи поруч старі, дорослі і підлітки. Але, особливо масово пішли в лікнепи жінки. Лікнепи працювали у вечірній час. Курс навчання тривав шість місяців.

Не встановлено точно, коли саме Красна школа стала десятирічною, але десь перед війною (1937-38 роки).

Під час війни друга школа згоріла і залишилась тільки Красна, яка аж ніяк не могла вмістити всіх бажаючих вчитися.

Учнівські контингенти значно зросли. По всіх навколишніх селах були 7-річки. І тому, потік дітей у старші класи з сусідніх сіл не припинявся, та до того ж і освіта стала обов'язковою:

1945-568 учнів 1948-780 учнів

1946- 620 учнів 1949 - 814 учнів

1947- 715 учнів

1950 - 841 учень

Як свідчать цифри, дітей було багато, тому під школу використовували різні інші пристосовані приміщення. Ремісниче училище перестало існувати, і там навчались молодші класи. Всі казали, що це «школа на болоті», іншу називали «школа біля пошти», ще одна - «школа через дорогу».

У 1982 році на кошти місцевого колгоспу була побудована нова школа на 320 учнів (**див. додаток 2**). У 1983 році був добудований спортзал, а в 1986 році - побудована майстерня.

IV. ВИДАТНІ ПОСТАТІ СЕЛА

ВІТАЛІЙ ТЕРЕНТІЙОВИЧ КОРЖ

Віталій Корж народився 16 серпня 1938 року в селі Дроздівка. Після закінчення Дроздівської СШ (1955) вступив до Чернігівського технічного училища. З дипломом майстра залізничних колій за направленням приїхав до Києва у розпорядження Південно-Західної залізниці, де працював на різних посадах. З 1957 року працював бригадиром колії, інженером на залізниці,

старшим інженером Укррадгоспу. З 1966 року у Мінпромбуд-матеріалів займав посади старшого інженера, начальника відділу, заступника начальника «Укрцементу». На протязі 11 років був старшим науковим співробітником Ради по вивченню продуктивних сил НАН України. Закінчив Харківський інститут інженерів залізничного транспорту, аспірантуру, кілька інших вітчизняних і закордонних навчальних закладів у галузі фінансів та бізнесу. В 1991 році створив і очолив НВФ «Транзактор». В 1993 році фірма виступила засновником компанії «Глобал Юкрейн», яка започаткувала в Україні ринок по наданню послуг ІНТЕРНЕТ та розробці новітніх інформаційних технологій. Розробки компанії висунуті на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки.

Народний депутат України четвертого та п'ятого скликань. Кандидат економічних наук. Має понад 80 опублікованих наукових праць. Член ради Міжнародної спілки українських підприємців. Член Опікунської Ради Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка, почесний член Міжнародного добродійного фонду «Українська хата».

Нагороджений дипломом та пам'ятною медаллю домінанта видання «Золота книга ділової еліти України», медаллю «За меценатство».

Серед численних нагород особливо цінною для себе вважає Пам'ятну медаль і грамоту «За активну участь у підготовці та проведенні візиту Святійшого Отця Папи Римського Івана Павла II в Україну», який відбувся 2001 року.

ВІКТОР ЛЕОНІДОВИЧ ЛАЗАР

Народився 4 березня 1960 року в сім'ї колгоспників. Після восьми класів вступив до Прилуцького профтехучилища, яке закінчив з відзнакою, а потім – технікум гідромеліорації, працював у Чернігові. Спробував шукати кращої долі в місті Новосибірську. Не прижився. Повернувся в Чернігів, де реалізував себе на всіх посадах – від слюсаря до інженера, начальника обласного будівельно-монтажного управління «Чернігів-газнафтогеолог». Закінчив Харківський будівельний інститут, навчався в аспірантурі, працював над дисертацією і думає її захистити.

Отже, у вісімнадцять років він мав шість професій, у 26 – призначений керівником, одночасно навчався в аспірантурі, в 32 – заснував своє підприємство, а ще – дворазовий чемпіон України, мисливець і гармоніст. Депутат обласної ради.

У 1992 році заснував з двома братами Миколою і Анатолієм приватне підприємство «ВИМАЛ» (Віктор, Микола, Анатолій Лазарі).

Віктор Лазар – директор ПБП «ВИМАЛ», член ради спілки підприємців малих, середніх і приватизованих підприємств України. Підприємство успішно розвиває співробітництво з Росією, Білоруссю, Польщею, Литвою, Німеччиною, Голландією, Данією, Францією. Співпрацює воно також з патентним бюро Сполучених Штатів Америки. На базі СТОВ «Світанок» (с. Виблі Куликівського району) заснував філію приватного підприємства «ВИМАЛ-Агро».

ВОЛОДИМИР АНАТОЛІЙОВИЧ ТОЧОНІЙ

Народився в 1966 році в селі Дроздівка. Школу закінчив у 1983 році із золотою медаллю. Вступив до Київського автодорожнього інституту, відслужив армію, а потім працював на станції техобслуговування в Чернігові.

Згодом він стає директором тракторного заводу ТОВ «Укравтозапчпстина». 6 вересня 2002 року в Києві, на території заводу «Ленінська кузня» відбулось урочисте відкриття першої лінії з випуску тракторів марки «Беларус».

Розпочавши свою діяльність у вересні 1995 року, за короткий термін Володимир Точоний невелике підприємство перетворив на виробничо-торгівельний холдинг, який має багаторівневу торгово-сервісну мережу і виробничі підрозділи. «Укравтозапчпстина» є одним з лідерів українського ринку з реалізації тракторів, сільськогосподарської та спеціалізованої техніки, а також запасних частин та комплектуючих до вантажних і легкових автомобілів вітчизняного та іноземного виробництва, до тракторів і сільськогосподарської техніки. Лише за чотири роки тракторний завод ТОВ «Укравтозапчпстини» освоїв виробництво тракторів потужністю від 30 до 100 кінських сил, а з кінця 2006 року виготовляються міні-трактори потужністю 12-25 к. с., а також 24 найменування спецтехніки на базі цих тракторів. Завдяки широкому асортименту і високій якості сільгосптехніки, холдинг «Укравтозапчпстина» впевнено утримує 40-45% ринку виробництва тракторів в Україні. Володимир вважає, що розвиток української економіки – справа рук та інтелекту самих українців: вчених та інженерів, менеджерів і службовців, робітників і селян. Підтримка вітчизняного виробника – обов'язок українських споживачів. Ніхто, крім нас, цього не зробить.

V. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА АРХІВНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Історія міст і сіл УРСР. Чернігівська область. – К.: УРЕ, 1972.
2. Лазаревский А. Описание старой Малороссии. – Т.1. – К., 1888. – 112с.

3. Чернігівщина. Енциклопедичний довідник за редакцією А.В.Кудрицького. – К.: УРЕ, 1990.

4. Барановський М.О., Барановська О.В., Смаль І.В., Смаль В.В. Чернігівщина і природа, населення, господарство (комплексне географічне дослідження): Монографія. Ніжин: Наука – сервіс, 2000. – 180 с.

5. Матеріали державного історичного архіву м. Києва.

6. Матеріали Чернігівського обласного державного архіву.

- ф. 145, справа 130
- ф. 144 оп.1 справа 296 , аркуш 26-27.
- ф. 942 , оп.1 .Д- 4079 , арк.18
- ф. 144 оп.2 справа 341 , аркуш 29-31.

7. Матеріали Ніжинського державного архіву.

- фонд 342, опис 1, стор.61.
- фонд 343, опис 1,од. збер. 997, стор.27.
- фонд 342, опис 1, стор.61.
- А.Русов «Ст. економ, описан. Малороссии» изд. 1880 , л. 34-35.

8. Спогади очевидців подій.

ДОДАТКИ

Додаток №1

Озеро Близниця в центрі села

Додаток №2

Приміщення Дроздівської ЗОШ І-ІІІ ст., що діє з 1983 року

Додаток №3

Приміщення дитсадка «Золотий ключик», що стало до ладу у 1977 році

Додаток №4

Територіальний центр соціальної допомоги самотнім престарілим. ФАП

Додаток №5

Храм святого Великомученика Георгія

Побідоносця

Додаток №6

Роботи художника-іконописця Михайла Малетича у храмі

Додаток №7

Сільська футбольна команда «Нова» (2010 рік)

Додаток № 11

Красна школа (фото 2010 року)

Додаток №12

Іменна вівіска на Красній школі

Додаток №13

Державний історичний архів м. Києва

Фонд 707, опис 229, од. збер.176

1 березня 1910 року — договір про будівництво земського училища).

Заключати договір їздили козаки від Дроздівської громади:

Пилипенко Петро Степанович

Іваненко Михайло Дмитрович

Саченко Антон Потапович Вартість будівництва —16 200. На чії кошти:

- *Ніжинське земляцтво — частково*
- *Кошти Дроздівської громади — теж; частково*
- *Пожежна компенсація*
- *Взяли позику на 20років виплати.*

*Спершу планувалось як училище для дорослих, але з 1911 року хлопчикам і дівчаткам..
Підрядчик — Дроздівська громада.*

Викладали тільки чоловіки (просились дві жінки — випускниці Мринського училища -не дозволили).

Додаток №14

Сучасне приміщення будинку культури

Додаток № 15

Капличка на могилі братів-меценатів Прокоповичів

Додаток №16

ВИПИСКА

Из актовой книги Нежинского нотариуса Лавра Антоновича Хлистова для актов,относящихся к недвижимому имуществу на 1881 год.

1881 года 17 сентября явился ко мне известный мне лично подполковник Евстафиевич Прокопович, живущий в с. Дроздовке Нежинского уезда, находящийся в здравом уме и твердой памяти, в сопровождении лично знакомых мне свидетелей: фельдшера Сяножинского, Нежинского мещанина Йвана Пантелеймоновича Шостки и козака с Носовки Йвана Артемовича Петренка.

Объявили, что Д.Прокопович желает объявить духовное завещание следующего содержания:

Во имя отца и сына и святого Духа.

Я, нижеподписавшийся, Демян Евстафиевич Прокопович, находясь в здравом уме и твердой памяти, на случай моей кончины делаю мое духовное завещание следующим:

В селе Дроздовке дом мой с кухней и частью усадебной земли на полдесятины по улице Добневке до усадьбы Трофима Богомаза, сад на расстоянии двух сажен от правой руки сторонѣ дома и вглубь огорода до клуни — Нежинскому уездному земству - под больницу.

Земли в количестве пятьдесят три с четвертью десятин завещаю в полную собственность общества крестьян и Козаков села Дроздовки, чтобы на доходы от этого имущества была устроена и содержалась под контролем Нежинского уездного земства ремесленно-земледельческая школа в селе Дроздовка.

Додаток №17

ДЕЛО

О духовном завещании подполкоеника Демьяна Евстафиеевича Прокоповеича.

Во имя отца и сына и святого духа Аминь.

Тисяча восемьсот восемьдесят первого года ноября месяца шестнадцатого дня

подполковник Демьян Евстафиевич Прокопович, находясь в здравом уме и твердой памяти, составил это домашнее духовное завещание в следующем:

1.Имеющийся мой капитал две тысячи рублей серебром, находящийся в пятипроцентных билетах государственного банка под №41885 и №41886 завещаю обществу казаков и крестьян Дроздовки Нежинского уезда с тем, чтобы эти деньги составляли неприкосновенный капитал и хранились бы в банковом установлений, а проценты с этого капитала употреблялись бы для устройства ремесленно - земледельческой школы в с.Дроздовке.

2. Какие еще найдутся деньги в билетах или в наличности, то триста рублей употребить на похорон.

3. Из числа денег, которые могут быть выручены от продажи хлеба, табаку и др. продуктов, двести рублей серебром завещаю Юлии Иосифовне Левицкой за ее услуги и уход за мной во время моей болезни.

4. Душеприказчиком к сему моему завещанию избираю двоюрідного брата моего Евгения Семеновича Ярошенка.

Это духовное завещание со слов завещателя Демьяна Евстафиеевича Прокоповича составил учитель Дроздовской школы Михайло Семенович Гаврило.

Что действительно завещатель был в здравом уме и полной памяти, и собственноручно подписался на завещании, в том свидетелями были:

*Фельдшер Дроздовской волости **Иосиф Герасимович Сяноженский***

*Казок **Иван Пилипенко***

*Священник **Иван Котляров***